

İHANET NİFAK ALÂMETİ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:
”آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ، إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا أُوتِيَ
خَانَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ.“

Ebû Hüreyre'den (ra) rivayet edildiğine göre,
Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur:
“Münafığın alâmeti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, kendisine bir şey emanet
edildiğinde ihanet eder, söz verdiği zaman sözünde durmaz.”

(B2749 Buhâri, Vesâyâ, 8; M211 Müslim, İmân, 107)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ :
”أَدِّ الْأَمَانَةَ إِلَى مَنْ ائْتَمَنَكَ وَلَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ.“

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:
”الْإِيمَانُ قَيْدُ الْفِتَنِ لَا يَفْتِكُ مُؤْمِنٌ.“

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
”الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَخُونُهُ وَلَا يَكْذِبُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ...“

Ebû Hüreyre'nin rivayet ettiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: *“Sana bir şey emanet eden kişiye emanetini (hakkıyla koruyarak) iade et. Sana hainlik edene sen hainlik etme.”*

(T1264 Tirmizî, Büyû', 38; D3535 Ebû Dâvûd, Büyû', İcâre, 79)

Ebû Hüreyre'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: *“İman, (kendisine güvence verilen bir kimseyi) ihanet ederek öldürmeyi engeller. Mümin (emanet verilen kimseyi) aldatarak öldürmez.”*

(D2769 Ebû Dâvûd, Cihâd, 157)

Ebû Hüreyre'nin naklettiğine göre, Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur: *“Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir. Ona hainlik yapmaz, ona yalan söylemez, onu zor durumda yüzüstü bırakmaz...”*

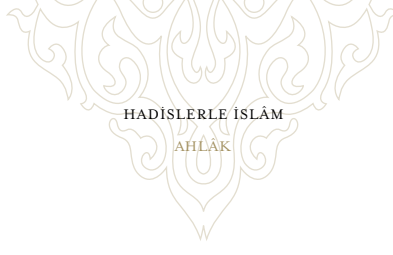
(T1927 Tirmizî, Birr, 18)

Hayber

Yahudilerinden Âmir'in, Yesâr adında Habeşli zenci bir kölesi vardı. Bu köle Âmir'in davarlarını güderdi. Peygamberimizin Hayber'i kuşattığı sırada Hayberlilerin silaha sarıldıklarını gören Yesâr onlara, "Siz ne yapmak istiyorsunuz?" diye sordu. Onlar da, "Şu peygamber olduğunu söyleyen kişi ile çarpışacağız!" dediler. Onların cevabındaki "peygamber" sözü, ruh dünyasında anlatılması mümkün olmayan bir tesir bıraktı Yesâr'ın. Müslüman olup bu peygambere inanmak istedi ve sürüsünü doğruca Allah Resûlü'nün bulunduğu tarafa doğru sevk etti. Hz. Peygamber'in yanına geldi ve ona, "Ey Muhammed! Sen neler söylüyor ve nelere davet ediyorsun?" diye sordu. Peygamberimiz, *"İslâm'a, Allah'tan başka ilâh olmadığına, benim de Allah'ın Resûlü olduğumu kabul etmeye davet ediyorum!"* dedi. Yesâr, "Ben böyle şehâdet getirir ve Allah'a iman edersem benim mükâfatım nedir?" diye sordu. Peygamberimiz, *"Bu iman ve şehâdet üzerine ölürsen senin mükâfatın cennettir."* buyurunca Yesâr, "Yâ Resûlallah! Bana İslâm'ı anlat!" dedi. Peygamberimiz İslâm'ı anlatınca Yesâr Müslüman oldu. Yesâr Müslüman olunca, "Yâ Resûlallah! Ben şu davarların sahibinin (Âmir'in) işçisiyim. Bu davarlar benim yanımda bir emanettir. Şimdi ben bunları ne yapayım?" diye sordu. Peygamberimiz, *"Onları karargâhtan dışarı çıkar. Onlara bağırıp kov ve gitmeleri için ufak taşlar at! Muhakkak ki, Yüce Allah sana emanetini eda ettirecek, onlar sahiplerinin yanına döneceklerdir!"* buyurdu. Yesâr hemen kalkıp yerden bir avuç küçük taş alıp davarlara attı, onları kovaladı. Davarlar, sanki çoban tarafından sürülüyorlarmış gibi kaleye girinceye kadar topluca ilerlediler, sahiplerinin yanına döndüler. Sürü sahipsiz gelince Âmir, kölesi Yesâr'ın Müslüman olduğunu anladı. Yesâr doğruca muharebeye koştu. Hayber Kalesi'ne sancağı diken Hz. Ali'nin peşinden kaleden içeri daldı. Daha bir vakit bile namaz kılamadan, bir tek secde bile yapamadan Yahudilerin attıkları taşla şehit oldu. Yesâr, Peygamberimizin yanına getirilip sırtüstü yatırıldı, üzerine de bir örtü örtüldü. Peygamberimiz ona dönüp baktı ve dedi ki: *"Şimdi, onun yanında iki huri gördüm. Huriler Yesâr'ın yüzünden tozları silerlerken, 'Allah seni toza toprağa bulayanın yüzünü toza toprağa bulasın! Seni öldüreni öldürsün!' demekte idiler."*¹

¹ VM2/649 Vâkıdî, *Meğâzî*, 2, 649-650; HS4/316 İbn Hişâm, *Sîret*, 4, 316; EÜ1/213 İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-gâbe*, I, 213; BD4/219 Beyhakî, *Delâilü'n-nübüvve*, 4, 219; BN4/190 İbn Kesîr, *Bidâye*, 4, 191.

Allah Resûlü savaşın en kızıştığı anlarda kendisine ok atan, taş atan, hakaret eden insanların bile emanetlerine ihanet etmemiş, onların emanetlerine ihanete de asla izin vermemiştir. Yahudi birisinin kölesi iken Müslüman olan çobana Yahudi sahibinin sürüsünü iade ettirmiş ve ondan sonra o çobanı kendi saflarına katmıştır.

Hiz. Peygamber doğup büyüdüğü toplum içerisinde güvenilirliği, ahde vefası, emanete ihanet etmemesi ile tanınıyordu. Hiç kimse onun ahlâkına, karakterine, kişiliğine bir şey diyemiyordu. Zaten kendi toplumu onu daha peygamber olmadan önce “Emîn” diye isimlendirmiş, Kâbe’nin yeniden inşasında hacrûlesvedi onun yerine koymasından herkes memnun olmuştu. Yüce Allah tarafından Peygamber olarak görevlendirilince Mekkelilerden birçoğu içinde bulundukları makam, mevki, saltanat gibi maddî ve mânevî çıkarlarının kaybolacağını düşündüklerinden ona düşman oldular, akla hayale gelmeyecek eziyetler ettiler ve en sonunda tek çarenin onu öldürmek olduğunu düşündüler. Bu düşüncelerini gerçekleştirmek için de vakit kaybetmeden harekete geçtiler. Tam da bugünlerde Yüce Allah Hiz. Peygamber’e hicret iznini vermişti.² Allah Resûlü böyle bir ortamda kendi yatağına Hiz. Ali’yi yatırarak Hiz. Ebû Bekir’le beraber yola çıktı. Bu hadisenin en dikkat çekici noktası şudur: Onu öldürmek için bir araya gelen insanlar, birbirlerinden daha çok ona güveniyorlardı. Bu güven duygusundan dolayı kıymetli eşyalarını, altın ve mücevherlerini ona emanet etmişlerdi. Hiz. Peygamber, kendisine bu dünyada yaşama hakkını tanımayan, yurdunda hayatını devam ettirme fırsatını vermeyen insanların mallarını muhafaza etmiş, hatta yanındaki emanetleri sahiplerine vermesi için Hiz. Ali’yi yerine bırakmış,³ en zor durumda dahi ihaneti aklına getirmemiştir.

Allah Resûlü emanete sadakat göstermeyi ve ihanetten uzak durmayı iman ile bağdaştırarak ihanet eden kişinin hainlik yaparken mümin olmayacağını belirtmiştir.⁴ “Münafığın alâmeti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, kendisine bir şey emanet edildiğinde ihanet eder, söz verdiği zaman sözünde durmaz.”⁵ buyuran Peygamberimiz, bu konuda o kadar titiz davranmıştır ki, devlet hizmetinde çalışıp da kendisine verilen maaştan fazla olarak bir iğneyi zimmetine geçirmeyi dahi bir nevi ihanet olarak nitelendirmiştir.⁶ Hiz. Peygamber’in ihanet karşısındaki bu tavrını görerek korkuya kapılan sahâbîler memuriyetten istifa etmek istemişlerdir.⁷

Hiz. Peygamber inanan insanın kendisine ihanet edilse bile buna ihanetle karşılık vermeyeceğine, her hâlükârda güvenilir olma vasfını koruya-

² B5807 Buhârî, Libâs, 16; Ankebût, 29/56.

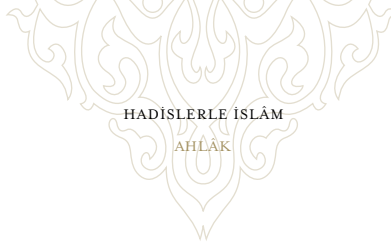
³ BS12965 Beyhakî, es-Sünenü’l-kübrâ, VI, 474; HS3/11 İbn Hişâm, Sîret, III, 11.

⁴ M207 Müslim, İmân, 103.

⁵ B2749 Buhârî, Vesâyâ, 8; M211 Müslim, İmân, 107.

⁶ M4743 Müslim, İmâre, 30.

⁷ M4743 Müslim, İmâre, 30.

cağına dikkat çekmiş ve bizlere, “Sana bir şey emanet eden kişiye emanetini (hakkıyla koruyarak) iade et. Sana hainlik edene sen hainlik etme.”⁸ tavsiyesinde bulunmuştur.

Peygamber Efendimiz, Allah’ın ihanet eden kimseyi kesinlikle sevmediğini bildirmiş⁹ ve devlet malını gasp edenlerin, kamu hukukuna riayet etmeyenlerin, fakir fukaranın, garip ve düşkünün, yetim ve kimsesizin hakkını yiyip emanetlerine ihanet edenlerin başkalarının hakları olan mallarla kıyamet gününde Allah’ın huzuruna çıkacaklarını haber vermiştir.¹⁰ Diğer taraftan Hz. Peygamber, “Kıyamet gününde ihanet eden her kişi için bir sancak dikilecek ve ‘Bu falanın ihanetidir.’ denilecektir.” buyurmuş,¹¹ bu sebeple de hainlikten Allah’a sığınmıştır.¹²

Abdullah b. Ömer, Resûl-i Ekrem’in terbiyesi ile büyümüş, onun ahlâkını kendine rehber edinerek aydınlanmış, ona olan aşırı bağlılıkla tarihte iz bırakmış mümtaz şahsiyetlerden biridir. O da hayatında her durumda güvenilir olmayı ve asla ihanet etmemeyi düstur edinmişti. Hatta ihanet etmemek o kadar yüce bir erdemdi ki ona göre, emanet imtihanına tâbi tutulup da dünyevî menfaatleri elinin tersiyle itebilen kişi mutlaka ödüllendirilmeliydi. Bu düşüncelerin sahibi Abdullah b. Ömer bir gün arkadaşlarıyla beraber gezinmek için Medine’nin dışına çıkar. Uygun bir yerde oturup sofralar kurarlar. O sırada sürüsünü oradan geçiren bir çoban selâm verir yemek yiyenlere. Abdullah çobanı beraber yemek için sofraya davet eder. Çoban oruçlu olduğunu söyler. Bunun üzerine Abdullah kinayeli bir şekilde, “Böyle şiddetli sıcağın olduğu bir günde, bu dağlarda bu sürüye çobanlık yaparken oruç tutuyorsun, öyle mi?” diye sorar. Çoban zamanını değerlendirdiğini söyler. Aldığı bu cevaptan dolayı Abdullah çobanın ne derece samimi olduğunu sınamak ister: “Bu sürüden bir koyunu bize satar mısın? Sana parasını veririz, etinden de veririz böylece akşam iftar edersin.” Çoban, “Koyun benim değil efendimin.” karşılığını verir. Abdullah, “Koyunu kurt yedi desen efendin bunu nereden bilecek?” diye sorar. Çoban arkasını dönüp giderken bir taraftan da parmağını semaya kaldırarak şu sözleri söyler: “(İyi ama) Allah nerede?” Çobanın güvenilirliği ve hiç kimsenin görmediği ıssız bir yerde emanete ihanet etmekten kaçınması Abdullah’ı oldukça etkiler. Varlıklı bir sahâbî olan Abdullah, Medine’ye dönünce sürünün sahibinden sürüyü çobanla beraber satın alır, çobanı azat edip sürüyü de ona bağışlar.¹³

⁸ T1264 Tirmizî, Büyü’, 38; D3535 Ebû Dâvûd, Büyü’, İcâre, 79.

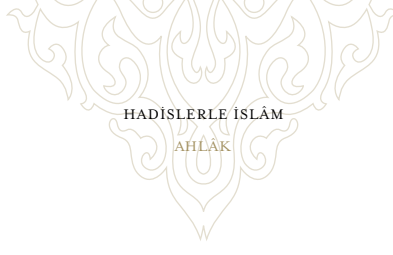
⁹ Nisâ, 4/107.

¹⁰ M4734 Müslim, İmâre, 24.

¹¹ M4533 Müslim, Cihâd ve siyer, 12.

¹² D1547 Ebû Dâvûd, Vitr, 32; N5470 Nesâî, İstiâze, 19.

¹³ BŞ5291 Beyhakî, Şuabü’l-îmân, IV, 329.

Sahâbe-i kirâm, bırakın dosta ihanet etmeyi, düşman gördüğü kişilere bile ihanet etmezdi. İhanet etmek isteyenlere de asla müsaade etmezlerdi. Hz. Ali ile halifeliği sürecinde arası iyi olmayan Zübeyr b. Avvâm'a bir adam gelerek, "Ali'yi senin için öldüreyim mi?" dedi. Zübeyr de, "Hayır! Onun yanında bunca askeri varken onu nasıl öldüreceksin?" diye sordu. O adam, "Onun saflarına katılıp ihanet ederek öldüreceğim." dedi. Bunun üzerine Zübeyr, "Hayır (bu asla olmaz). Zira Resûlullah, 'İman, (kendisine güvence verilen bir kimseyi) ihanet ederek öldürmeyi engeller. Mümin (eman verilen kimseyi) aldatarak öldürmez.' buyurmuştur." dedi.¹⁴

Yine Allah Resûlü'nün en kıymetli arkadaşlarından birisi olan Hz. Ömer bir kişiyi şu açıdan değerlendirmemizi bize tavsiye eder: "Bir kimse'nin ne namazına, ne de orucuna bakın. Konuştuğunda doğru söylüyor mu, kendisine bir şey emanet edildiğinde emanete riayet ediyor mu, dünyalık meselelerle uğraştığında helâli haramı gözetiyor mu, siz ona bakın."¹⁵

İhanet, kişiyi dünyada ve âhirette rezil rüsva edecek bir davranıştır. Hain hem Allah hem de insanların yanında perişan bir kişidir. İhanet edenleri Allah sevmediği gibi peygamberinden de hainleri asla savunmamasını istemektedir. Hain hem dünyada hem de âhirette ihanetinin bedelini ödeyecek, cezasını çekecektir. Aslında hain başkasını arkadan vurayım derken kendi eliyle kendisine zarar verecek, ihaneti ilk önce kendisini vuracaktır. Kendi yaptıklarının cezasını ilk önce kendisi çekecektir. Allah (cc) da ihanet edenleri kendilerine hainlik edenler şeklinde tavsif etmiştir. Bir keresinde Tu'me adında bir kişi Resûlullah'ın yanından Mekke'ye kaçar. Orada irtidat ederek İslâm Dini'nden ayrılır. Ailesini de oradan kaçırmak için oturduğu evin duvarını deler. Tam o delikten geçerken duvar üstüne yıkılır ve onu öldürür.¹⁶ Bu olay üzerine şu âyet-i celîle nâzil olur: "Kendilerine hainlik edenleri savunma! Zira Allah hiçbir haini, hiçbir günahkârı sevmez."¹⁷ Bir insan için Yüce Allah'ın sevgisinden mahrum kalmak cezaların en büyüğüdür. Hiçbir hain de onun sevgisine nail olamayacaktır.

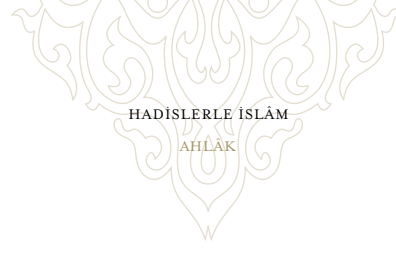
Allah Resûlü, mazeretsiz olarak kasten ihanet eden hainleri en ağır şekilde cezalandırmıştır. Hendek Savaşı esnasında on bin kişilik müttefik gruplardan oluşan müşrik ordusu Medine'yi kuşatmıştı. Müslümanlarla Yahudilerin aralarında imzalanan antlaşmadan dolayı Medine'ye yapılan bir saldırıya topluca karşılık vermeleri, Medine'yi hep birlikte savunmaları gerekiyordu. Fakat müşrik ordusunu çok güçlü gören ve Müslümanları yok etme fırsatını yakaladıklarını düşünen Kurayzalılar,

¹⁴ HM1426 İbn Hanbel, I, 167; D2769 Ebû Dâvûd, Cihâd, 157.

¹⁵ BŞ4888 Beyhakî, Şuabü'l-îmân, IV, 230.

¹⁶ BY2/95 Beyzâvî, Envârü't-tenzîl, II, 95.

¹⁷ Nisâ, 4/107.

bu fırsatı kaçırmak istemediler ve antlaşmaya muhalif davranmaya başladılar. Müslümanlar Hendek Muhararası sırasında on bin kişilik müşrik ordusundan ziyade Kurayzalıların saldırılarını önlemekle uğraştılar. Bu ihanetten dolayı büyük sıkıntı yaşadılar. Kurayzalılar müşriklere yardım etmekle yetinmeyip Müslümanlara saldırmaya karar verdiler. Bu haber Müslümanlara ulaşınca onlar Medine’de geride bıraktıkları çoluk çocukları, yaşlı ve düşkünler için endişe ettiler. Allah Resûlü, Kurayzalılarla değişik vesilelerle antlaşmaya çalıştı ama kabul etmediler. Hz. Ebû Bekir o günlerde Kurayzalıların yaşattığı endişeyi dile getirirken şu ifadeleri kullanmıştı: “Medine’deki eş ve çocuklarımızla ilgili olarak Kurayzalılardan duyduğumuz korku, Kureyş ve Gatafan’dan duyduğumuz korkudan daha baskın idi.”¹⁸ Günler Kurayzalıların ihaneti ile geçti. Fakat işler hiç de onların tahmin ettiği gibi olmadı. Onların muhakkak bir hesabı vardı. Ama onların kalplerinde gizlediklerini de açıkladıklarını da bilen Allah’ın da bir hesabı vardı. Allah, Peygamberi’ni yine yardımsız bırakmamıştı: “*Ey iman edenler! Allah’ın size olan nimetini hatırlayın. Hani size ordular saldırmıştı da biz onlara karşı bir rüzgâr ve sizin görmediğiniz ordular göndermiştik. Allah ne yaptığınızı çok iyi görmekteydi.*”¹⁹

Yaklaşık bir ay süren, Allah Resûlü ve yanındakilere çok sıkıntılı günler yaşatan Hendek Savaşı nihayet Allah’ın yardımıyla zaferle sonuçlanmıştı. Hz. Peygamber zafer gecesinin sabahı müşriklerin terk ettikleri ordugâhı inceledi ve Medine’ye döndü. Herkes çok yorulmuştu. Ama herkesin aklının bir köşesinde Kurayzalıların ihanetinin hesabının sorulması vardı. Zira Yüce Allah bu konuda şöyle buyurmuştu: “*(Antlaşma yaptığın) bir kavmin hainlik etmesinden korkarsan sen de antlaşmayı bozduğunu aynı şekilde onlara bildir. Çünkü Allah, hainleri sevmez.*”²⁰ Hz. Peygamber de bu doğrultuda hareket etti. Ashâbına, “*Her kim işitmiş ve itaat etmiş ise ikindi namazını Kurayza yurduna varmadan kılsın!*” şeklinde ilânda bulunulmasını emretti.²¹ Bu bir çağrıydı. Kurayzalıları karşı yapılacak bir harekâtın çağrısıydı. İhane-tin hesabı elbette sorulacaktı. Allah Resûlü bu hesabı sormak için çoktan hazırlanmış, zırhını giymiş, kılıcını kuşanmıştı. Yola çıkıldı ve Kurayza Kalesi’nin önüne geldi Müslümanlar. Hz. Peygamber Kurayzalıların önde gelenleriyle görüşmek istedi. Fakat onlar kalelerine yaklaşmakta olan Allah Resûlü’nü taş ve ok yağmuruna tuttular. Kuşatma başlamıştı artık. Kuşatma uzadıkça Kurayzalıların sıkıntısı da artırıyordu. Kuşatmanın sona erdirilmesi için Allah Resûlü’ne farklı teklifler sundular, fakat o kabul etmedi.²²

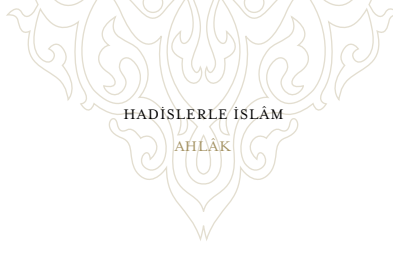
¹⁸ VM2/453 Vâkıdî, Meğâzî, II, 453-460.

¹⁹ Ahzâb, 33/9.

²⁰ Enfâl, 8/58.

²¹ HS4/192 İbn Hişâm, Sîret, 4, 192; B946 Buhârî, Salâtü’l-havf, 5.

²² VM2/497 Vâkıdî, Meğâzî, II, 497-501.

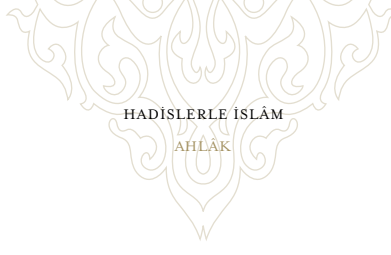
Son olarak Hz. Peygamber'e, aralarında bir hakem tayin edilmesi hâlinde onun vereceği hükme razı olacakları teklifini ilettiler. Allah Resûlü bu tekliflerini kabul etti. Hakem olarak kimi istediklerini sordu onlara. Onlar da Sa'd b. Muâz'ı hakem olarak tercih edebileceklerini söylediler. Resûlullah bu teklifi de kabul etti.²³ Sa'd'ı hakem olarak teklif etmelerinin sebebi onların eski dostu olmasıydı. İki taraf arasında hakem tayin edilen Sa'd, Hendek Muharebesi'nde yaralanmış, mescidin bir köşesinde tedavisine devam edilmekteydi. Hakem tayin edilince hasta yatağından kaldırılıp savaş alanına getirildi. Savaş alanında Sa'd'ı Allah Resûlü karşıladı ve ona hakem tayin edildiğini bildirdi. Kabilesinden birçok kişinin Kurayzalılarla çok eskilere dayalı dostlukları olduğunu bilen Sa'd, verdiği hükme herkesin razı olup olmayacağını sordu. Orada bulunan herkes onun verdiği hükme razı olacağını ifade etti. Bunun üzerine Sa'd ihanetin cezasını şu şekilde açıkladı: "Yahudiler silahlarını bırakıp teslim olacaklar. Yetişkin erkekler öldürülecek, kadın ve çocuklar esir alınacak, mallarına el konulacak." Sa'd'ın bu hükmü Yahudileri derin bir üzüntüye sevk ederken onların yaptıkları ihanetin yanlarına kâr kalmadığını gören Müslümanları ise sevindirdi. Allah Resûlü de, "*Sen onlar hakkında muhakkak, mutlak Melik olan Allah'ın hükmüne uygun hüküm verdin.*"²⁴ diyerek Sa'd'ın hükmünü onayladı. Sa'd bu hükmü muhtemelen Tevrat'a göre vermişti. Çünkü o, Yahudileri çok eskiden beri tanıyordu. Zaten Kurayzalıları da onunla eskilere dayanan ilişkilerinden dolayı onun hakemliğine sığındılar. Ayrıca Sa'd'ın hükmünü açıklamasından sonra Kurayza Yahudilerinin bu hükme hiçbir şekilde itiraz etmemeleri de bu hükmün kendi kutsal kitaplarına uygun olmasından kaynaklanmaktadır. Çünkü Sa'd'ın açıkladığı hüküm Tevrat'ın bu durumlarda ortaya koyduğu hükmün aynısıydı: "*Bir şehre savaşmak için vardığın zaman onu barışa çağıracaksın. Eğer bunu kabul edip kapılarını sana açarlarsa o zaman şehirdeki herkes sana köle olacak ve kulluk edecek. Eğer seninle antlaşmayıp savaşmak isterlerse o şehri ablukaya alacaksın. Ve Rab onu sana verdiği zaman o şehrin her erkekini kılıçtan geçireceksin. Ancak kadınları, çocukları, hayvanları ve şehirde bulunan her şeyi bütün malları kendin için yağma edeceksin. Allah'ın olan Rabbin sana verdiği düşmanlarının malını yiyeceksin.*"²⁵

²³ MK5327 Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebir, VI, 7.

²⁴ VM2/510 Vâkıdî, Megâzî, II, 510-512; B3043 Buhârî, Cihâd, 168; M4596 Müslim, Cihâd ve siyer, 64.

²⁵ Kitâb-ı Mukaddes, Tesniye, 20/10-14.

Sonuç olarak Kurayza Yahudileri Allah Resûlü'nü ve ona inananları yardımlarına en muhtaç oldukları günde, aralarındaki antlaşmaya rağmen yalnız bırakmışlar, hatta Müslümanlara savaş açmışlardı. Bu apaçık bir ihanetti. Hem de Allah'a ve Resûlü'ne karşı yapılmış bir hainlikti ve asla

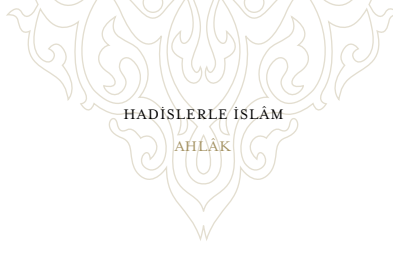
cezasız kalamazdı. Allah'ın buyurduğuna göre onlar asıl kendilerine ihanet etmişlerdi: *“Ey iman edenler! Allah’a ve Peygamber’e hainlik etmeyin. Bile bile kendi (aranızdaki) emanetlerinize de hainlik etmeyin.”*²⁶

Allah Resûlü’ne ihanet eden ve ağır bir şekilde cezalandırılan bir başka topluluk da Ureynelilerdi. Ureyne kabilesinden bir grup Medine’ye Hz. Peygamber’in huzuruna geldiler ve İslâm’a girdiklerini açıkladılar. Akabinde de bu adamlar, “Ey Allah’ın Peygamberi! Bizim sürülerimiz vardı, sulak arazide ziraat yapan insanlar değildik (dolayısıyla biz çöl hayatına alışkınsınız. Medine’nin havası bize pek yaramadı).” deyip Medine’de ikamet etmek istemediler. Resûlullah onlara zekât develerinin ve çobanının bulunduğu kırsal alana, meraya gitmelerini ve o develerin sütlerinden içmek suretiyle yaşamlarını idame ettirmelerini söyledi. Ureyneliler oraya gittiler, develerin sütleriyle beslendiler, güç ve kuvvete kavuştular. Nitekim Hârre denilen mevkiye geldikleri zaman İslâm’ı reddettiler. Hz. Peygamber’in çobanını öldürdüler ve develeri önlerine katıp götürdüler. Bu haber Hz. Peygamber’e ulaşınca arkalarından onları yakalamak için bir birlik gönderdi. Gönderilen birlik onları yakalayıp Medine’ye getirdi. Allah Resûlü hiçbir hak hukuk tanımadan sahip oldukları her şeye ve kendilerine bahşedilen tüm nimetlere ihanet eden bu hainleri en ağır şekilde cezalandırdı.²⁷

Diğer taraftan bir kimse ihanete zorlanmış, canını, malını, ailesini korumak için hainlik yapmışsa kasten hainlik yapanlarla aynı şekilde değerlendirilmemiş, özünden dolayı affedilmiştir. Allah Resûlü’nün gizlice yürüttüğü Mekke fethi hazırlıklarını Mekkeli müşriklere bir mektupla haber vermeye çalışan Hâtıb b. Ebû Beltea gibi. Hâtıb, Mekke’ye Allah Resûlü’nün bir sefer düzenleyeceğini Mekkeli müşriklere bir mektupla haber verir. Mektubu müşriklere götüren elçi yakalanır ve mektup Hz. Peygamber’e getirilir. Bu hadiseyi duyan ashâb-ı kirâmdan bazıları çok öfkelenir. Hatta Hz. Ömer, “Yâ Resûlallah! Bu, Allah’a, Resûlü’ne ve müminlere hainlik yapmıştır. Onun için bırak da onun boynunu vurayım.” der. Hz. Peygamber, Hâtıb’a hitaben, “*Seni böyle yapmaya ne sevk etti?*” diye sorar. Hâtıb, “Vallahi, ben Allah’a ve Resûlü’ne inanmayan birisi değilim. Ben sadece aileme ve malıma Mekkelilerin zarar vermemesi için bunu yaptım. Senin (muhacir) ashâbından her birinin Mekke’de, ailesini ve malını koruyacak akrabaları var. (Hâlbuki benim kimsem yok, ben onlarla sadece antlaşmalı bir kimseyim; Kureyş’ten değilim).” der. Hâtıb’ın bu savunması üzerine Hz. Peygamber, “*Hâtıb doğru savunma yaptı. Ona hayırdan başka bir*

²⁶ Enfâl, 8/27.

²⁷ B4192 Buhârî, Meğâzî, 37; M4353 Müslim, Kasâme, 9.

şey söylemeyin!” buyurur. Fakat sahâbîlerin, onun cezalandırılması yönündeki aşırı talep ve itirazları devam eder. Bunun üzerine Hz. Peygamber, “Hâtıb, Bedir ehlinen değil mi? Allah, Bedir ehlinin (o günkü yüksek mücadelelerini) takdir etmiştir de onlara, ‘İstediğinizi yapın, cennet sizlere vacip olmuştur (veya ben sizleri bağışlamışımıdır).’ buyurmuştur.” der.²⁸

Maalesef Allah’ın (cc) sevmediği, Hz. Peygamber’in ve sahâbîlerin çok kötü bir ahlâk zaafı olarak algıladığı “ihânet” ve kötü bir insan olarak nitelendirdiği “hain” bazı dönemlerde bu şekilde algılanmayacak, hatta kimi-leri günlük menfaatleri elde edebilme uğruna bu kötülüğü sergilemekten çekinmeyeceklerdir. Nitekim Peygamber Efendimiz bu durumu şöyle dile getirmektedir: “İnsanlara öyle aldatıcı yıllar gelecek ki o yıllarda yalancılar tasdik edilecek, doğru söyleyenler ise yalanlanacak. Keza o yıllarda haine itimat edilecek, emin kimseye de hainsin denecek.”²⁹

Fakat şu hiçbir zaman unutulmamalıdır ki bu dünya fânidir. Baki olan âhîret hayatıdır. Kişi gerçek cezayı orada çekecektir. Hain de, hainlik ettiği şeyin günahı ile birlikte kıyamet gününde hak ettiği cezayı eksiksiz olarak çekecek,³⁰ başkasına hainlik edenin sevapları hainlik ettiği kişiye verilecek,³¹ hatta Allah Resûlü’nün ifadesine göre hain cennete giremeyecektir.³²

Diğer taraftan Hz. Peygamber; bir müminin kibir, hainlik ve borçtan uzak olduğu hâlde ruhu cesedinden ayrılırsa onun da cennete gireceği müjdesini vermiştir.³³

Dünyada sahip olduğu her şey kendisine emanet olarak verilen insanoğlu bu emanetlere riayeti ölçüsünde ya “emin” ya da “hain” sıfatını kazanır. Kendi canına, sağlık ve sıhhatine gereken özeni göstermeyen, kendini bilerek tehlikeye atan kişi kendisine karşı, çocuk çocuğunun maddî ve mânevî ihtiyaçlarına duyarsız kalan kişi ailesine karşı, çalıştığı işe gereken önemi vermeyen ve özeni göstermeyen kişi işverenine karşı, yaşadığı doğal çevreyi tahrip eden, kirleten, yaşanmaz hâle getiren kişi içerisinde yaşadığı çevreye karşı, topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmeyen kişi içinde yaşadığı topluma karşı, devletine karşı sorumluluklarını yerine getirmeyen kişi devletine karşı, geçmişlerinden tevarüs ettiği mânevî değerleri taşımayan, kendisinden sonraki nesillere aktarmayan kişi de değerlerine karşı bir nevi ihânet içerisinde demektir. Allah Resûlü’nün bu konudaki uyarısı son derece açıktır: “Müslüman, Müslüman’ın kardeşidir. Ona hainlik yapmaz, ona yalan söylemez, onu zor durumda yüzüstü bırakmaz...”³⁴

²⁸ B3983 Buhârî, Meğâzî, 9; HM827 İbn Hanbel, I, 105.

²⁹ İM4036 İbn Mâce, Fiten, 24.

³⁰ Âl-i İmrân, 3/161.

³¹ N3191 Nesâî, Cihâd, 47.

³² HM13 İbn Hanbel, I, 4.

³³ İM2412 İbn Mâce, Sadakât, 12; DM2620 Dârimî, Büyû’, 52.

³⁴ T1927 Tirmizî, Birr, 18.